

СПРОБА ЛОКАЛІЗАЦІЇ ЗНИКЛОЇ ЦЕРКВИ РІЗДВА ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ В М. ЛЬВОВІ

*І. Бокало, аспірант
Національний університет “Львівська політехніка”*

Ключові слова: церква, церковне подвір'я, дзвіниця, школа, хата священика, цвинтар.

Key words: church, church yard, steeple, school, priest's house, cemetery.

In the article the author investigates history of the lost Church and raise a question of its place of location in modern plan of Krakivske suburb.

Постановка проблеми. Упродовж багатьох років перебування Львова під різними політичними режимами, які втручались в українську історію і намагались її ревізувати, трансформувалося також і українське обличчя міста. Особливих втрат український Львів зазнав після так званої Йосифінської касати, що призвела до знищення багатьох храмів східного обряду. На жаль, зі скасуванням церков зникла і пам'ять про них. На їх місці і місці цвинтарів постають житлові будинки, громадські споруди, торговлиці чи то навіть вбиральні.

Постановка завдання. Наша мета – привернути увагу до проблеми локалізації втрачених церков, визначити місця розташування церков та їх оточення в сучасному міському середовищі для відзнакування їх колишнього місця розташування та відновлення історичної пам'яті.

Аналіз попередніх досліджень. Ґрунтовних історико-архітектурних праць про втрачені церкви міста Львова немає, натомість є низка праць про їхню історію та життя громад цих церков.

Починаючи з XIV до початку XIX ст. на львівських передмістях існувало 8 церков, які не дійшли до нашого часу, зокрема церкви: Св. Теодора Тиронського, Богоявлення Господнього, Благовіщення Пр. Богородиці, Воскресіння Христового, Спаса (Преображення Господнього), Воздвиження Чесного Хреста, Св. Івана Богослова, Різдва Пр. Богородиці (або Зборотарнавська) [1, с.22], що розміщувалась на розі теперішніх вул. Б.Хмельницького та вул. Донецької.

Церква Різдва Пресвятої Богородиці була споруджена в 1630 р. [2, с.12] на землі, дарованій Олександром Зборовським, між Тарнавкою та Болонням [3, с.143]. Від назви села Карнавка, заснованою Катериною Сінявською 1580 р., [4, с.13] в народі церкву називали Тарнавською, Зборотарнавською або церквою св. Варвари. Уже в 1634 р. церква стає крилошанською, а в 1639 р. при церкві засновують братство [2, с.12], про яке Канонічна візитація, проведена в 1743 р. 12 лютого за старим стилем (Б.І. – за новим стилем 30 січня 1743 р.) дає такі відомості: “*При тій церкві є братство, затверджене Йосифом Шумлянським єпископом Львівським освячене, братство ні провіанту, як і землі жодної не мало, яка б до церкви належала, нема жодних дарувань і ніяких реєстрів не писано*” [5]. Можна вважати, що це братство було найбідніше з передміських братств, які існували на той час.

На жаль, про перший збудований храм нам нічого не відомо, як і про те, за яких причин він був втрачений чи перебудований, та на 1734 р. у візитації церкву описують так: “*Церква дерев'яна гонтами побита ... на пожертви збудована, і року 1710 від пана ксьонза посвячена Діонісія Сінькевича благословенна, в ній вітвар один великий цілий пропорційний належно оздоблений реквізитами, при престолі, на якому Кивот, в котрому зберігаються Святі Тайни, прикрашений з замком. Другий*

ERROR: undefined
OFFENDING COMMAND: F4S63YFFFFFF

STACK: